

بررسی ارتباط بین تصویر بدنی و عزت نفس با سازگاری زناشویی در کارمندان زن دانشگاه علوم پزشکی کرمان

فرانک فکرت^۱، غلامرضا ابراهیمی نژاد^۲، ویدا رضوی نعمت‌الهی^۳

چکیده

مقدمه: تصویر ذهنی بدن، نشان دهنده تصویری است که فرد از بدن خود دارد و سطح بالای نارضایتی از بدن باعث افسردگی می‌شود. هدف از این مطالعه تعیین ارتباط بین تصویر بدنی و عزت نفس با سازگاری زناشویی در کارمندان زن دانشگاه علوم پزشکی کرمان بود.

روش‌ها: این مطالعه مقطعی بر روی ۳۸۰ نفر از زنان کارمند متأهل دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۱ انجام شد. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه‌ای مشتمل بر اطلاعات فردی، تصویر بدنی، عزت نفس و سازگاری زناشویی با روایی و پایایی کافی بود. داده‌ها در نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ وارد و برای آنالیز نتایج از رگرسیون خطی استفاده شد.

نتایج: سن اکثر شرکت کنندگان (۸۵/۰٪) بالای ۲۵ سال بود و اکثر آنان (۶۵/۰٪) تحصیلات کارشناسی به بالا داشتند. رابطه معناداری بین عزت نفس و سازگاری زناشویی ($\beta = 0/001, P = 0/65$) و همچنین بین تصویر بدنی و سازگاری زناشویی وجود داشت ($\beta = 0/23, P = 0/001$). عزت نفس قدرت پیشگویی قوی‌تری نسبت به تصویر بدنی در سازگاری زناشویی داشت.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج به نظر می‌رسد که تصویر بدنی و عزت نفس زنان نقش مهمی در سازگاری زندگی زناشویی داشته باشد. این مسئله می‌تواند از سوی سیاست‌گذاران و مشاوره‌های خانواده مورد توجه قرار گیرد.

واژگان کلیدی: تصویر بدنی، عزت نفس، سازگاری زناشویی

مقدمه

تصویر ذهنی از بدن (Body image) از دو بُعد تشکیل شده است؛ بُعد ادراکی (ارزیابی فرد از اندازه‌های بدنش) و بُعد احساس شناختی (نگرش فرد در مورد شکل اندامش). هنگامی که فرد ظاهر خود را از معیارهای مطلوب یا ایده‌آل پایین‌تر بداند، ممکن است با احساسات و نگرش‌های نامناسب نسبت به خود مانند عزت نفس یا اعتماد به نفس پایین و یا افسردگی و حتی در مواردی با افت

تحصیلی مواجه گردد. عدم رضایت از وزن یا ابعاد بدن احتمالاً رفتارهای مخاطره‌آمیزی از نظر سلامتی مانند رژیم‌های غذایی نادرست را در پی دارد که دریافت ناکافی مواد مغذی را در این گروه افزایش می‌دهد (۱). ایران در زمره جوامعی تعریف شده است که در جریان سریع و شتابزده عبور از تغییرات جمعیتی و بهداشتی ناشی از شهرنشینی و توسعه اجتماعی مرسوم به گذر تغذیه‌ای و بهداشتی قرار دارد (۲). برخی افراد اشتغال ذهنی مداومی درباره

۱- کارشناس ارشد، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم تحقیقات کرمان، کرمان، ایران

۲- استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده پزشکی افضلی پور، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران

۳- استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات کرمان، کرمان، ایران

Email: farankf@yahoo.com

نویسنده‌ی مسئول: فرانک فکرت

تلفن: ۰۳۴-۳۲۲۶۳۷۱۹ فاکس: ۰۳۴-۳۲۲۶۳۸۵۷

آدرس: کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، دانشکده روانشناسی

ظاهر جسمانی خود دارند و علیرغم طبیعی یا تقریباً غیرطبیعی بودن ظاهر جسمانی، ترس مفرد و نگران کننده‌ای از زشت یا غیر جذاب بودن خود گزارش می‌کنند (۳). نتایج بعضی تحقیقات نشان می‌دهد که بین تصویر ذهنی از بدن و عزت نفس با سازگاری زناشویی همبستگی مستقیم وجود دارد؛ به گونه‌ای که هر چه تصویر ذهنی از بدن بهتر باشد، فرد دارای عزت نفس بالاتر و در نتیجه دارای سازگاری زناشویی بهتری می‌باشد (۴).

عزت نفس، متغیر شخصیتی دیگری است که با خوشبینی و هویت در ارتباط است (۵). افزون بر این، عزت نفس یکی از عوامل مهم رشد فردی و اجتماعی محسوب می‌شود که از یک سو با رفتارهای شکل گرفته در نظام خانواده و از سوی دیگر با باورها و هیجان‌های مربوط به فرد در ارتباط است (۶). شخصی که از عزت نفس بالایی برخوردار است خودش را به گونه‌ای مثبت ارزیابی کرده و برخورد مناسبی نسبت به خود و دیگران دارد. در مقابل، کسی که عزت نفس پایین دارد اغلب منزوی شده و از ارتباط با دیگران اجتناب می‌کند و یا این که در ناامیدی تلاش می‌کند تا به دیگران و خودش نشان دهد که فرد لایقی است. با تأمین سلامت و آرامش روانی و افزایش عزت نفس می‌توان از بروز بسیاری از مشکلات و آشفتگی‌های عاطفی و روانی در سنین نوجوانی پیشگیری کرد (۷). از عوامل عزت نفس می‌توان به عوامل جمعیتی، جایگاه اجتماعی و اقتصادی، آموزشی و سلامت روان اشاره کرد. با توجه به اهمیت عزت نفس و ارتباط آن با رفتار و اعمال انسان خصوصاً در بُعد خانوادگی و به ویژه تأثیر احتمالی آن بر رضایت زناشویی، لازم است زمینه مناسب برای پرورش آن فراهم گردد. همچنین

عزت نفس بالا فرد را در مقابل انواع مشکلات، مسائل زندگی و فشارهای روانی مقاوم خواهد کرد و می‌تواند بر درک و تفسیر فرد از واکنش‌های هیجانی تأثیر گذار باشد (۸).

سازگاری زناشویی وضعیتی است که در آن زن و شوهر در بیشتر مواقع احساس خوشبختی و رضایت دارند و از کنار هم بودن لذت می‌برند. این سازگاری از طریق مراقبت از یکدیگر، پذیرش، درک و رضای نیازها به صورت متقابل ایجاد می‌شود. موضوع سازگاری زناشویی بعد از مطالعه هامیلتون مورد توجه قرار گرفت و بعد از آن پژوهش‌های زیادی به منظور کشف عوامل مؤثر در سازگاری زناشویی انجام شد (۹). سازگاری زناشویی مفهومی است که پیشرفت دوطرفه در ازدواج را شامل می‌شود. سازگاری در ازدواج از طریق درک مشترک از مباحث، تشریک مساعی، تداوم رفاقت و برآوردن انتظارات جامع از زندگی مشترک مشخص می‌شود (۱۰). پژوهشگران تا سال ۱۹۸۰ بر متغیرهای همه-گیرشناسی، روابط جنسی، مسائل مالی، تعداد فرزندان، مذهب و شغل زوجین تمرکز داشتند و تنها در سال‌های اخیر به اهمیت عوامل شخصیتی و هیجان‌ات در سازگاری زناشویی تأکید کرده‌اند (۱۱). ارتباط مثبت، توافق افراد بر سر مسائل زناشویی و ابراز محبت سبب می‌شود فرد رضایتمندی و شادکامی بیشتری در روابط زناشویی خود داشته باشد (۱۲). سطوح بالای رضایت زناشویی هنگامی اتفاق می‌افتد که هر دو همسر سبک دلبسته ایمن داشته باشند. مهارت در رابطه جنسی صمیمانه و رضایت از رابطه جنسی دو بخش لاینفک ازدواج‌های شاد و رضایت بخش‌اند (۱۳). تحقیقات پیشین نشان می‌دهد که کیفیت ارتباط زوجین یک عامل پیش‌بینی کننده

برای سازگاری آینده زناشویی است و یکی از مسائل عمده در برنامه‌های توانمندسازی زناشویی آموزش مهارت‌های ارتباطی است (۱۴). نتایج تحقیقات نشان داده است که نارضایتی از بدن یکی از عوامل مهم در پیش‌بینی عزت نفس فرد است و با پایین آمدن میزان رضایت فرد از ظاهر جسمانی‌اش عزت نفس وی نیز آسیب می‌بیند. البته رابطه بین عزت نفس و این نارضایتی را می‌توان رابطه متقابل دانست (۱۵).

با توجه به اهمیت این مسئله، پژوهش حاضر کوشیده است به بررسی رابطه بین تصویر بدنی و عزت نفس با سازگاری زناشویی بپردازد. از آنجا که زنان بیشتر از مردان در معرض خطرات تصویر بدنی منفی قرار دارند، در این مطالعه ارتباط بین تصویر بدنی و عزت نفس با سازگاری زناشویی در کارمندان زن دانشگاه علوم پزشکی کرمان بررسی شده است.

مواد و روش‌ها

این پژوهش مقطعی در سال ۱۳۹۱ با جامعه آماری ۳۸۰۱ نفر از کارمندان زن دانشگاه علوم پزشکی کرمان انجام شد. با توجه به آنکه رقمی در خصوص فراوانی نوع دیدگاه اشخاص به تصویر بدنی و عزت نفس وجود نداشت، نمونه آماری این تحقیق براساس تعداد جامعه آماری و طبق فرمول کوکران ۳۸۰ نفر به دست آمد. این افراد از طریق نمونه‌گیری تصادفی ساده و با مراجعه به لیست اسامی کارمندان دانشگاه و با استفاده از ارقام تصادفی انتخاب شدند.

توضیحات کلی در مورد تحقیق و هدف از انجام آن برای شرکت کنندگان ارائه شد. افراد با رضایت خود وارد مطالعه شدند، سپس پرسشنامه‌ها بین افراد توزیع و به آن‌ها اطمینان داده شد که اطلاعات محرمانه نگه داشته می‌شود.

داده‌های پژوهش با استفاده پرسشنامه‌های مشخصات دموگرافیک، نگرانی از تصویر بدنی و عزت نفس کوپر اسمیت و سازگاری زناشویی انریچ (Enrich) (فرم ۴۷ سؤالی) جمع‌آوری شد.

پرسشنامه نگرانی از تصویر بدنی حاوی ۱۹ آیتم است که به بررسی نارضایتی و نگرانی فرد درباره ظاهرش می‌پردازد. جهت نمره‌گذاری پرسشنامه، صفر در مقابل پاسخ خیر و یک نمره به پاسخ بلی داده می‌شود. این ابزار دو عامل دارد که عامل اول، نارضایتی و خجالت فرد از ظاهر خود، واری کردن و مخفی کردن نقایص ادراک شده را در بر می‌گیرد. عامل دوم میزان تداخل نگرانی درباره ظاهر را در عملکرد اجتماعی فرد نشان می‌دهد (۱۶). ضریب آلفای کرونباخ این پرسشنامه را برای کل سؤال‌ها، عامل اول و عامل دوم به ترتیب ۰/۹۳، ۰/۹۲ و ۰/۷۶ گزارش کردند. خصوصیات روان‌سنجی این ابزار در جامعه ایران نیز رضایت بخش گزارش شده است (۱۷).

پرسشنامه عزت نفس کوپراسمیت دارای ۵۸ ماده است. پایایی این آزمون توسط کوپراسمیت و با روش بازآزمایی ۰/۸۸٪ و توسط سبحانی (۱۳۸۵)، ۰/۸۳٪ به دست آمده است. روایی آن نیز مورد تأیید بهرامی و دلاور قرار گرفته است. شیوه نمره‌گذاری به صورت صفر در مقابل پاسخ خیر و یک در مقابل پاسخ بلی است. جمع نمرات، میزان نمره عزت نفس فرد است (۱۸).

فرم ۴۷ سؤالی پرسشنامه سازگاری زناشویی انریچ را سلیمانیان و نوابی‌نژاد در ایران هنجاریابی نموده‌اند (۱۹). روایی فرم کوتاه این پرسشنامه با روش ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۵٪ توسط سلیمانیان و نوابی‌نژاد و پایایی آن به روش بازآزمایی به فاصله یک هفته

و تحلیل رگرسیون خطی با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفتند.

نتایج

در این مطالعه ۳۸۰ نفر مورد بررسی قرار گرفتند که بیشترین گروه را خانم‌های بالای ۳۵ سال تشکیل می‌دادند. بیشترین تحصیلات (۴۳/۲٪) کارشناسی بود. خصوصیات دموگرافیک شرکت کنندگان در جدول ۱ آمده است.

توسط مهدویان به دست آمده است (۲۰). سؤالات از نمره ۱ تا ۵ با روش لیکرت پاسخ داده شد. در این پرسشنامه کمترین نمره ۴۷ و بیشترین نمره ۲۳۵ می‌باشد و افرادی که نمرات آن‌ها زیر ۱۵۰ است، دارای میزانی از ناسازگاری زناشویی هستند. ابعاد سازگاری مورد سنجش در این پرسشنامه، موضوعات شخصی، روان دوتایی همسران، حل تعارض، مسائل مالی، اوقات فراغت، روان جنسی، تربیت فرزند، ارتباط با اقوام و دوستان و جهت‌گیری مذهبی هستند. داده‌ها با استفاده از آزمون ضریب همبستگی پیرسون

جدول ۱: خصوصیات دموگرافیک زنان شرکت کننده در این مطالعه

متغیر	فراوانی	درصد فراوانی
سن	کمتر از ۲۵ سال	۵۷
	۲۵ تا ۳۵ سال	۱۳۴
	بیشتر از ۳۵ سال	۱۸۹
تحصیلات	ابتدایی	۵
	سیکل	۱۷
	دیپلم	۵۷
	فوق دیپلم	۵۴
	لیسانس	۱۶۴
	فوق لیسانس	۷۲
دکتر	۱۱	۲/۹
کل	۳۸۰	۱۰۰/۰

میانگین ($\pm$ انحراف معیار) متغیرهای تصویر بدنی، عزت نفس و سازگاری زناشویی در جدول ۲ آمده است.

جدول ۲: میانگین، انحراف معیار و دامنه نمرات شاخص‌های مورد بررسی در ۳۸۰ نفر شرکت کننده

شاخص	میانگین	انحراف معیار	دامنه نمرات
تصویر بدنی	۷۵/۵۴	۱۲/۴۳	۱۹-۹۴
عزت نفس	۲۶/۱۱	۶/۲۶	۵-۴۷
سازگاری زناشویی	۱۴۲/۴۷	۱۹/۶۵	۶۲-۲۱۱

آمد ($P < 0/001$). ارتباط بین انواع متغیرهای سازگاری و تصویر بدنی و عزت نفس در جدول ۳ آمده است.

۲۰۴ نفر از افراد مورد مطالعه دارای تصویر بدنی مثبت بودند (۵۳/۶٪) و ضریب همبستگی پیرسون بین تصویر بدنی و عزت نفس زنان ۰/۲۷ به دست

جدول ۳: نتایج تحلیل رگرسیون خطی چند متغیره متغیرهای پیش بینی کننده سازگاری

متغیر وابسته	متغیر مستقل	بر آورد β	خطای معیار	بر آورد β استاندارد	معنی داری	R^2
سازگاری زناشویی	تصویر بدنی	۰/۳۷	۰/۰۵۶	۰/۲۳	<۰/۰۰۱	۰/۵۹
	عزت نفس	۲/۰۵	۰/۰۱۱	۰/۶۵	<۰/۰۰۱	
سازگاری در حل تعارض	تصویر بدنی	۰/۴۶	۰/۰۱۲	۰/۱۸	<۰/۰۰۱	۰/۲۷
	عزت نفس	۰/۲۲	۰/۰۲۴	۰/۴۳	<۰/۰۰۱	
سازگاری در مسائل مالی	تصویر بدنی	۰/۰۵۱	۰/۰۱۴	۰/۱۸	<۰/۰۰۱	۰/۲۴
	عزت نفس	۰/۲۲	۰/۰۲۷	۰/۴	<۰/۰۰۱	
سازگاری در روابط جنسی	تصویر بدنی	۰/۰۳۷	۰/۰۱۱	۰/۱۴	<۰/۰۰۱	۰/۳۷
	عزت نفس	۰/۲۸۳	۰/۰۲۳	۰/۵۴	<۰/۰۰۱	
سازگاری در اوقات فراغت	تصویر بدنی	۰/۰۲۶	۰/۰۱۳	۰/۰۹۹	<۰/۰۰۱	۰/۲۳
	عزت نفس	۰/۲۳	۰/۰۲۵	۰/۴۴	<۰/۰۰۱	
سازگاری در ارتباط با اقوام و دوستان	تصویر بدنی	۰/۰۳	۰/۰۱۲	۰/۱۱	<۰/۰۰۱	۰/۲۸
	عزت نفس	۰/۲۵	۰/۰۲۵	۰/۴۸	<۰/۰۰۱	

بحث

پژوهش حاضر به منظور بررسی ارتباط تصویر بدنی و عزت نفس با سازگاری زناشویی در کارمندان زن دانشگاه علوم پزشکی کرمان انجام پذیرفت. تحقیقات نشان می‌دهد که میزان رضایت از بدن یا تصویر ذهنی از بدن و عزت نفس تأثیر قابل ملاحظه‌ای بر سازگاری در زندگی زناشویی می‌گذارد (۴). همچنین این تحقیق نشان داد که بیشتر زنان مورد بررسی در این تحقیق تصویر ذهنی مثبت از بدن خود داشتند.

در این مطالعه بین تصویر بدنی و عزت نفس با سازگاری زندگی زناشویی رابطه معناداری وجود داشت که با تحقیق Nakonezny و همکارانش که در آن تغییر در شیوه زندگی در بهبود سازگاری همسران در زمینه‌های مختلف مشاهده شد، همسو

است. در این تحقیق نشان داده شد که تغییر در شیوه زندگی باعث کاهش ناسازگاری‌های زناشویی می‌گردد (۲۱). تحقیق احمدی و همکاران نیز بر روی ۴۵۰ زوج نشان داد، تغییر در شیوه زندگی موجب کاهش ناسازگاری زناشویی در ابعاد مختلف می‌گردد. در مطالعه مذکور ضریب همبستگی بین روابط میان همسران با سازگاری زناشویی ۰/۸۳ و بین تفاهم بین فردی و سازگاری زناشویی ۰/۶۹ به دست آمد (۲۲). در مطالعه حاضر ارتباط بین تصویر بدنی و عزت نفس زنان با سازگاری در روابط جنسی معنی‌دار است. مطابق پژوهشی که در دانشگاه علوم پزشکی مشهد انجام شد، بین تأثیر تصویر ذهنی و عملکرد جنسی ارتباط مستقیم دیده شد که این ارتباط در نهایت بر سازگاری زناشویی تأثیر گذار بود. تصویر

زناشویی داشته باشند (۴). با توجه به این نتایج، پژوهش حاضر نیز نشان داد که بین تصویر بدنی و عزت نفس و سازگاری زناشویی رابطه معناداری وجود دارد که با نتایج سایر تحقیقات همخوانی دارد.

Dixon در پژوهشی رضایتمندی جنسی و رضایت و شادکامی زناشویی را مورد مطالعه قرار داد و نتیجه گرفت کسانی که رضایتمندی جنسی بالایی دارند دارای عزت نفس بالایی هستند و از زندگی زناشویی رضایت بیشتری دارند (۲۸). پژوهش حاضر نیز نشان داد عزت نفس زنان با سازگاری در روابط جنسی آنان رابطه معناداری دارد.

نتایج تحقیق حاضر نشان داد مطالعه تصویر بدنی و عزت نفس با سازگاری با اقوام و دوستان نیز رابطه معناداری دارد و باعث سازش در زندگی زناشویی می شود. در تحقیق Waldinger و همکاران تسلط زوجین بر مهارت‌های اساسی زندگی باعث حفظ عملکرد خوب و متعادل خانواده و بهبود در روابط با اقوام و دوستان در موقعیت‌های مطلوب می شود که این امر باعث افزایش رضایت و سازگاری زناشویی می شود و تأثیر مثبتی بر سازگاری زناشویی می گذارد. این نتایج با نتایج به دست آمده از تحقیق حاضر مشابه است (۲۹).

از محدودیت‌های این پژوهش این است که فقط متغیرهای تصویر بدنی، عزت نفس و سازگاری زناشویی بررسی شده‌اند. لذا ممکن است متغیرهای دیگری نیز بر سازگاری زناشویی تأثیر داشته باشند که در اینجا بررسی نشده است. نمونه مورد بررسی این پژوهش کارمندان زن متأهل دانشگاه علوم پزشکی کرمان را شامل می شد، لذا تعمیم پذیری نتایج باید با احتیاط صورت پذیرد. همچنین با وجود تأکید بر

ذهنی از بدن متغیر پیشگویی کننده مهمی از رفتارهای زنان می باشد، به طوری که بین رفتارهای سالم و یا ناسالم با تصویر ذهنی ارتباط مثبت یا منفی وجود دارد و در بین تأثیرات مستقیم، تأثیر تصویر ذهنی از بدن از طریق عملکرد جنسی بر سازگاری زناشویی باز هم بیشترین تأثیر را داشته (۰/۴۲) که با نتایج به دست آمده مشابه است و نشان می دهد روابط جنسی می تواند سازگاری زناشویی را تحت تأثیر قرار دهد (۲۳).

نتیجه تحقیق ما نشان داد تصویر بدنی با عزت نفس زنان و سازگاری در حل تعارض آنان ارتباط دارد و ۰/۲۷ واریانس حل تعارض زنان را تبیین می کند و این رابطه معنادار است. طبق تحقیق Greeff، وجود تعارض در زندگی زناشویی باعث پایین آمدن رضایت زناشویی می گردد (۲۴). پژوهشی که در دانشجویان متأهل دانشگاه تبریز انجام شد هم نشان داد آموزش مهارت‌های لازم جهت حل تعارضات زناشویی و آموزش الگوهای سالم بر بهبود روابط متقابل زن و شوهر در سازگاری زناشویی مؤثر است. این نتایج با نتایج پژوهش‌های دیگر نیز مشابه است (۲۵-۲۷). براساس نتایج تحقیق لطیف‌نژاد رودسری و همکارانش که در مشهد و در بین زنان نابارور انجام شد، تصویر ذهنی از بدن در ۹۳/۱٪ از زنان مطلوب بود و ۷۶/۹٪ از آنان از سازگاری زناشویی بالایی برخوردار بودند. بین تصویر ذهنی از بدن و عزت نفس با سازگاری زناشویی همبستگی مستقیم وجود داشت به گونه‌ای که هر چه تصویر ذهنی از بدن بالاتر باشد، فرد دارای عزت نفس بالاتر و در نتیجه دارای سازگاری زناشویی بیشتری خواهد بود. همچنین بین تصویر بدنی و عزت نفس اهمیت زیادی وجود دارد و زنان می توانند نقش مهمی در زندگی

در زنان از سوی سیاست‌گذاران به صورت برنامه‌های خاص آموزشی و کلاس‌های مشاوره‌ای صورت پذیرد.

استفاده از نتایج کلی و عدم افشای اطلاعات فردی احتمال پاسخ اجتماع‌پسندانه توسط افراد وجود داشته است.

تشکر و قدردانی

این مقاله حاصل پایان‌نامه دانشجویی در دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات کرمان می‌باشد. در اینجا لازم است از اساتید محترم راهنما و مشاور و همکاران دانشگاه علوم پزشکی کرمان که در طول انجام مطالعه ما را یاری نمودند تشکر و قدردانی گردد.

نتیجه‌گیری

همان‌طور که نتایج مطالعه نشان داد بین تصویر بدنی و عزت نفس با سازگاری زناشویی ارتباط دیده شد، که توصیه می‌شود تصویر بدنی و عزت نفس زنان و تأثیرات آن در زندگی زناشویی مورد اهمیت و توجه لازم قرار گیرد و با توجه به نقش منفی عزت نفس پایین، برنامه‌های خاصی باید برای کنترل و مدیریت آن و روش‌هایی نیز برای بهبود تصویر بدنی به ویژه

References

1. Pesa JA, Syre TR, Jones E. Psychosocial differences associated with body weight among female adolescents: the importance of body image. *J Adolesc Health*. 2000 May;26(5):330-7.
2. Ghassemi H, Harrison GG, Mohammad K. An accelerated nutrition transition in Iran. *Public Health Nutr*. 2002 Feb;5(1A):149-55.
3. Bellino S, Zizza M, Paradiso E, Rivarossa A, Fulcheri M, Bogetto F. Dysmorphic concern symptoms and personality disorders: a clinical investigation in patients seeking cosmetic surgery. *Psychiatry Res*. 2006 Sep 30;144(1):73-8.
4. Latifnejad Roudsari R, Karami Dehkordi A, Esmaili HA, Mousavifar N, Agha Mohamadian Sherbaf HR. The relationship between body image and marital adjustment in infertile women. *Iran J Obstet Gynecol Infertil*. 2011;14(6):9-19.
5. Scheier MF, Carver CS, Bridges MW. Distinguishing optimism from neuroticism (and trait anxiety, self-mastery, and self-esteem): a reevaluation of the Life Orientation Test. *J Pers Soc Psychol*. 1994 Dec;67(6):1063-78.
6. Amato PR, Fowler F. Parenting practices, child adjustment, and family diversity. *J Marriage Fam*. 2002 Aug;64(3):703-16.
7. Bun JR, Louiselle PA, Misukanis TM, Mueller RA. Effects of parental authoritarianism and authoritarianism on self esteem. *Pers Soc Psychol B*. 1994;14(2):271-82.
8. Rafati F, Shafiei N, Sharif F, Ahmadi J. The effect of psychological status of students on their academic progress. *J Shaheed Sadoughi Univ Med Sci*. 2003;11(3):80-6.
9. Sinha SP, Mukerjee N. Marital adjustment and space orientation. *The Journal of Social Psychology*. 1990 Jul 1;130(5):633-9.
10. Chaudhari NP, Patel HJ. A study about marital adjustment among female of urban & rural mehsana (Gujarat). *Journal of Personality & Clinical Studies*. 2009;1(2):70-5.
11. Snyder DK. Multidimensional assessment of marital satisfaction. *J Marriage Fam*. 1979;41(4):813-23.
12. Litzinger S, Gordon KC. Exploring relationships among communication, sexual satisfaction, and marital satisfaction. *J Sex Marital Ther*. 2005 Oct-Dec;31(5):409-24.
13. Treboux D, Crowell JA, Waters E. When "new" meets "old": configurations of adult attachment representations and their implications for marital functioning. *Dev Psychol*. 2004 Mar;40(2):295-314.
14. Capenter MA. The effect of a self – help instructional package on communication skills and marital satisfaction. *J Marital Family*. 1989; 27:341-53.
15. Webster J, Tiggemann M. The relationship between women's body satisfaction and self-image

- across the life span: the role of cognitive control. *J Genet Psychol.* 2003 Jun;164(2):241-52.
16. Littleton HL, Axsom D, Pury CL. Development of the body image concern inventory. *Behav Res Ther.* 2005 Feb;43(2):229-41.
17. Mohammadi N, Sajadi Nejad MS. The evaluation of psychometric properties of body image concern inventory and examination of a model about the relationship between body mass index, body image dissatisfaction and self-esteem in adolescent girls. *Quarterly Journal of Psychological studies.* 2007; 3(1):85-101. Persian.
18. Jafari L. Evaluating the effect of group consultation based on the two approaches of Realistic Therapy and Feminism on identity changes and self confidence in female bread winners. [dissertation]. Tehran: Khatam University; 2010. Persian.
19. Soleimani AA, Navabinegad S. A study on the effect of unreasonable thought on marital dissatisfaction based on cognitive approach [dissertation]. Tehran: Teacher Education University; 1994. Persian.
20. Mahdavian F. The effect of education on marital satisfaction and mental health [dissertation]. Tehran: Tehran Psychiatric Institute; 1977. Persian.
21. Nakonezny PA, Shull RD, Rodgers JL. The effect of no fault divorce law on the divorce rate across the 50 states and its relation to income, education, religiosity. *J Marriage Fam.* 1995 May; 57(2):477-88.
22. Ahmadi K, Navabinegad S, Etemadi A. Comparison of the efficacy of intervention and change of life style method and solving family problems in decreasing marital problems. *Counseling Research & Developments.* 2006;5(17): 9-37. Persian.
23. Khorashadizade F, Karamidehkordi A, Rahsepar AA, Latifnejad Rodsari R, Salari M, Esmaily HA, et al. Determination of the association between body image with sexual function and marital adjustment in fertile and infertile women by path analysis modeling. *J North Khorasan Univ Med Sci.* 2011;3(3):23-31.
24. Greeff AP, de Bruyne T. Conflict management style and marital satisfaction. *J Sex Marital Ther.* 2000 Oct-Dec;26(4):321-34.
25. Hajiabolzadeh N. A study on the effect of teaching communication skills on marital adaptation of Karaj, Iran couples based on cognitive approach [dissertation]. Tehran: Alzahra University; 2003. Persian.
26. Shafieenia A. the effect of teaching marital conflicts solves skills on couple's interrelationships [dissertation]. Tehran: Alzahra University; 2002. Persian.
27. Afkhami I, Bahrami F, Fatehizadeh M. The relationship between forgiveness and marital conflicts among Yazd/Iran couples. *Journal of Family Research.* 2007;3(9):44. Persian.
28. Dixon D. Perceived sexual satisfaction and marital happiness of bisexual and heterosexual swinging husbands. *J Homosex.* 1985;11(1-2):209-22.
29. Waldinger RJ, Hauser, ST, Schulz MS, Allen JP, Crowell JA. Reading others' emotions: the role of intuitive judgments in predicting marital satisfaction, quality, and stability. *J Fam Psychol.* 2004 Mar;18(1):58-71.

The Relationship of Body Image and Self-esteem with Marital Adjustment: A study on Female Employees of Kerman University of Medical Sciences in 2012-2013

Faranak Fekrat¹, Gholamreza Ebrahimejad², Vida Razavi Nematolahi³

Abstract

Background: Body image reflects how a person thinks and feels about his/her own body. Negative body image results in low self-esteem and depression. The aim of the present study was to investigate the relationship of body image and self-esteem with marital adjustment among female married employees of Kerman University of Medical Sciences.

Methods: This cross-sectional study was performed on 380 female married employees of Kerman University of Medical Sciences in 2013. Data gathering was performed through a questionnaire including demographic features as well as items related to body image, self-esteem and marital adaptation. The reliability and validity of the questionnaire had been confirmed. Data analysis was done using linear regression model and through SPSS 20 software package.

Results: The age of majority of participants (85%) was more than 25 years and most subjects (65%) had bachelor or higher educational degrees. Marital adjustment showed significant relationship with body image ($\beta=0.23$, $P=0.001$) and self-esteem ($\beta=0.65$, $P=0.001$). Self-esteem was a stronger predictor of marital adjustment than body image.

Conclusion: According to the obtained results, women's body image and self-esteem have essential roles on marital adjustment. Therefore, it should be considered by policy-makers and family counselors.

Keywords: Body image, Self-esteem, Marital adjustment

1- MSc, Department of Psychology, School of Humanities, Islamic Azad University, Kerman Science and Research Branch, Kerman, Iran

2- Assistant Professor, Department of Psychology, Afzalipour School of Medicine, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran

3- Assistant Professor, Department of Psychology, School of Humanities, Islamic Azad University, Kerman Science and Research Branch, Kerman, Iran

Corresponding Author: Faranak Fekrat **Email:** farankf@yahoo.com

Address: Department of Psychology, Islamic Azad University, Science and Research Branch, Kerman, Iran

Tel: 034-32263719 **Fax:** 034-32263857